Malá Štáhle

Kraj: Moravskoslezský
Okres: Bruntál
Správní obvod: Rýmařov
GPS souřadnice: 49.951404N, 17.341454E
Nadmořská výška: 588 m n. m.
První pís. zmínka: 1540 (484 let)
Počet obyvatel: 118
PSČ: 795 01
Adresa URL: www.malastahle.cz

Historie obce Malá Štáhle

Malá Štáhle byla založena okolo roku 1540 Josefem Pňovským na Sovinci - patřila tedy jako Velká Štáhle k panství sovineckému. Osídlenci přicházeli většinou ze severních Čech, pak ze Slezska a něco také z jižních částí našeho okresu. Byl tudíž mezi osídlenci zastoupen i živel český, který však v pozdějších pohromách a v německém živlu zanikl. Za třicetileté války odešlo mnoho obyvatel z důvodů náboženských do sousedního Slezska. Mírem vestfálským neskončila válka pro zdejší kraj. Ještě v letech 1649–1652 procházela tudy vojska, která drancovala a ochuzovala obyvatelstvo. Mnohé vesnice - mezi nimi i Malá Štáhle - byly zcela vylidněny a trpěly nedostatkem i nemocemi. Teprve roku 1653 prošel zdejším krajem poslední oddíl švédských vojsk. Jen pomalu se vesnice zotavovala. A sotva se zotavila, přišel v letech 1661–1663 zhoubný mor a pak hrozný hlad. Obyvatelstvo nemělo ani dostatek otrub na zápražky na polévky, tím méně na chléb. Živelní pohromy a časná zima dokonaly zkázu. Obyvatel zůstalo ve vesnici poskrovnu. Teprve později přicházejí léta poklidu a ozdravení Malé Štáhle. Dík dlouhému pokoji vesnice roste a obyvatelstvo se přibližuje i jakémusi blahobytu. Proto roku 1759 může dáti dědičný rychtář postaviti kapli - zasvěcenou 14 Pomocníkům (dnes s obrazem křtu Krista Pána). Kaple byla postavena z dobrého staviva. Ještě dnes - co venkovský kostelík - vévodí vesnici. V kostelíku zachovala se lidová malba na skle - 13 obrázků křížové cesty, z nichž jeden jest prasklý. Škola v Malé Štáhli je mladá. Do roku 1873 docházel sem vyučovat učitel z Dolní Moravice (v některých letech také z Velké Šťáhle). Teprve toho roku stává se samostatnou jednotřídní školou. Do roku 1880 byla umístěna v různých soukromých staveních. V letech 1879–1880 byla postavena nynější školní budova, která zcela vyhovovala svému poslání. Vesnice byla výlučně zemědělská. Za neúrodných let obyvatelstvo trpělo hladem a různými nemocemi. V roce 1865 bylo postaveno bělidlo na přízi, které bylo stále rozšiřováno, až vzniklo bělidlo a barvírna. V důsledku toho chudší obyvatelé nalezli zde trvalé zaměstnání a jejich blahobyt se velmi zvedl. Zvelebení bělidla 1919; 1928 kupuje Machold. Roku 1879 byl starý most přes Moravici stržen a nový most místními občany postaven. Železobetonový most na státní silnici přes Moravici byl pak zřízen r. 1924. Další léta ubíhala v poklidu, až r. 1914 přišla první světová válka. Vesnice ji přečkala v celkovém klidu. Zřejmě její těžkosti však doléhaly na lid stejně jako v jiných krajích. Státním převratem bylo zdejší obyvatelstvo překvapeno. Nejdříve doufalo, že pohraniční oblasti (Sudety) budou přivtěleny k nově se rodící republice rakouské. Nestalo se tak a obyvatelstvo jen těžce smířilo (z pouhé nenávisti) s faktem, že se stává součástí mladého, ale životného, Československa. A opět léta ubíhala v poklidu. Občas bylo obyvatelstvo tiskem vedeno k zápornému postoji, ba, až k nenávisti vůči Československé republice. Dá se zjistit jen málo případů, kdy bychom mohli mluvit u tehdejšího obyvatelstva o kladném poměru k našemu státu - ač celkem nepřízeň státu vůči obyvatelstvu nikdy by se nedala zjistiti. Snad špatně řešené

sociální otázky prohlubovaly propast mezi námi a zdejším živlem. Tento rozpor vyvrcholil (též v důsledku lživé agitace ze sousedního Německa) roku 1938. Rozpory se stupňovaly - jejich ohlas ve vesnici byl stále větší a větší. Po Mnichově - 8. října 1938 - byla Malá Štáhle obsazena hitlerovským okupanty. Lid zaplatil za přivtělení obce k Německu těžkou daní. Válka si vyžádala příliš velkých obětí. Lid trpěl pro pomyslné idee, aby si kapitalističtí držitelé trustů a různých společností naplnili kapsy. Přitom takřka všichni - až na nepatrné výjimky, stáli za Hitlerem, schvalovali jeho zločiny a jeho zločinné příkazy s radostí plnili: vždyť přece byli "vyšší rasa."